

Summaries

This thesis presents an analysis of the discourses of food and consumption used by the Byzantine authors of the period from the second half of the eleventh century to the beginning of the thirteenth century. The author of the present thesis employs the notion of 'iambic discourse' carved by Nancy Worman in *Abusive Mouths in the Classical Athens*, and analyses how various authors of the period in question used the consumption of food and the human body in their invectives, satires or as means of social critique in the historical discourse. The introduction presents an overview of 'food studies' in Byzantium, offers an analysis of the social changes that led to an unprecedented rise of interest in the comedies of Aristophanes and outlines the methodological framework which is used throughout the thesis. In the first chapter, the author discusses two invectives composed by Michael Psellos (*In Sabbaitam* and *In Iacobum*) and analyses the usage of iambic language as well as iambic aesthetics within them, in order to understand how the insulting language of ancient *iambos* was appropriated in Byzantium. The Appendix contains a first English translation of *In Iacobum*. The second chapter analyses how the iambic insult and its bodily aesthetics were employed in the anonymous twelfth-century satire, the *Timarion*. The first part of this chapter discusses the discourse which equated the production of literature to the art cooking. The second part analyses the use and function of iambic aesthetics in the satire and it is argued that the *Timarion* should be read as a contestation of the cultural arrangement under the Komnenian clan and the iambic elements underscore the potency of the literary attack on the Komnenian society. The third chapter includes an analysis of comic and iambic elements which are present in Niketas Choniates' *History*. It is argued that Choniates consciously incorporated iambic mechanics in the discourse of the *History* in the form of numerous allusions to the ancient comic material. The analysis presented in this chapter is based on various portrayals of gluttonous officials as well as the literary portrait of the tyrant Andronikos I Komnenos, who are presented through motifs and terms taken from Aristophanic comedies. The final chapter of the thesis focuses on the four literary accounts of the failed coup of John Komnenos 'the Fat' and discusses their comic/iambic, rich quotations/allusions to the ancient comic tradition, as well as the function of the iambic/grotesque fat body within them.

Niniejsza praca doktorska przedstawia analizę literackich dyskursów jedzenia oraz jego konsumpcji, używanych przez bizantyńskich autorów w okresie od połowy wieku jedenastego do początków wieku trzynastego. Za pomocą pojęcia 'dyskursu jambicznego', które zaproponowane zostało przez Nancy Worman w jej pracy *Abusive Mouths in the Classical Athens* autor powyższej rozprawy analizuje w jaki sposób konsumpcja jedzenia oraz ludzkie ciało używane były w wielu tekstach bizantyńskich, we wspomnianym okresie, jako środek wyrazu dla inwektywy, satyry, bądź też społecznej krytyki. We Wstępie prezentowany jest ogólny ogląd studiów poświęconych kwestii konsumpcji w Bizancjum. Znajduje się tu także omówienie zmian społecznych, które spowodowały niespotykaną dotychczas popularność komedii Arystofanesa. Ostatnia część wstępu poświęcona jest zarysowaniu stosowanej w rozprawie metodologii badawczej. Rozdział pierwszy zawiera analizę dwóch literackich inwektyw napisanych przez Michała Psellosa (*In Sabbaitam, In Iacobum*) i ukazuje, w jaki sposób użyto w nich języka oraz estetyki charakterystycznych dla dyskursu jambicznego i w jaki sposób antyczny dyskurs jambiczny został przez Psellosa zmodyfikowany. W apendyksie zawarte jest pierwsze całościowe tłumaczenie *In Iacobum* na język angielski. Rozdział drugi poświęcony jest anonimowemu dwunastowiecznemu dialogowi pt. *Timarion*. Część pierwsza przedstawia dyskusję na temat popularnego w dwunastowiecznym Bizancjum dyskursu, który utożsamiał produkcję literacką ze sztuką gotowania. W części drugiej analizie poddane zostaje użycie w *Timarionie* języka i estetyki charakterystycznych dla starożytnego greckiego dyskursu jambicznego. Autor stawia tezę, że *Timarion* powinien być czytany jako kontestacja środowiska kulturowego, w ramach którego został napisany a elementy 'jambiczne' wzmacniają siłę literackiego ataku na społeczeństwo bizantyńskie pod rządami Komnenów. Rozdział trzeci przedstawia analizę elementów dyskursu jambicznego, obecnych w *Historii* Niketas Choniatesa. Autor przedstawianej rozprawy postuluje, że Choniates świadomie posługuje się językiem i estetyką charakterystyczną dla dyskursu jambicznego i wielokrotnie odwołuje się do greckiej tradycji komicznej/jambicznej. Prezentowana tu analiza oparta jest na wielu przedstawieniach żarłocznych urzędników cesarskich oraz tyrańca Andronika I Komnena, których literackie portrety budowane są w oparciu o motywy i terminy zaczerpniętych z komedii Arystofanesa. W rozdziale ostatnim przedstawiana jest analiza czterech literackich tekstów, dotyczących nieudanego przewrotu pałacowego, dokonanego przez Jana Komnena, zwanego Grubym. Ponownie dyskutowane są liczne motywy komiczne oraz jambiczne w nich zawarte, częste odwołania do starożytnej tradycji komicznej oraz funkcja groteskowego/jambicznego ciała Jana.